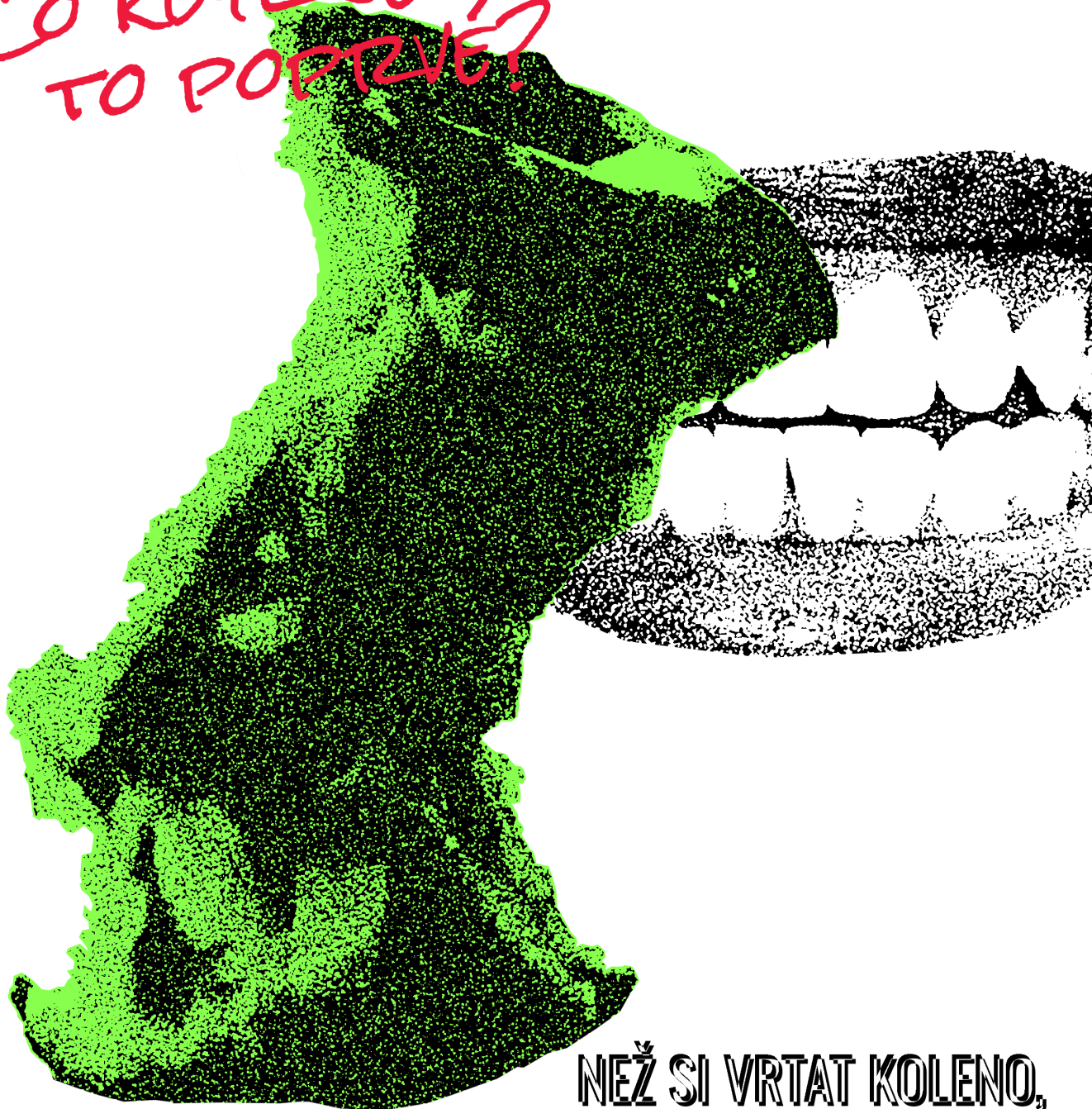

2024

PŘEMOSTĚNÍ

CO KDUŽ JE
TO POPTVĚ?

NEŽ SI VRTAT KOLENO,
RADEŽI DRÁTEM DO OKA

HUMOR BY MĚL BAVIT, ALE NEZRAŇOVAT

Baví mě, že si procházením města můžu vytvářet vlastní příběh

Braňa Mazúcha, lektora semináře SINGLE ACTIONS, jsem zastihl v předzáří po koncertu hudebního dua P/\ST. Po cestě do lektorské místnosti jsme komunikovali česky a slovensky, ale těsně před rozhovorem se přehodil do češtiny.

Původně ses hlásil na činoherní režii na VŠMU, ale oni tě nevezali. Co tě vedlo k tomu jít studovat ekonomiku služeb a cestovního ruchu?

On za tím stojí praktický důvod. Před přijímacím řízením na režii na VŠMU v Bratislavě, když mi bylo osmnáct let, jsem měl přijímací pohovor. Před přijímačkama jsem se setkal s významnými režisérskými osobnostmi té doby, například Miloš Pietor, Pavol Haspra, Lubomír Vajdička a další. Oni se pobavili nad tím, že mi bylo 18 let a dělal jsem divadlo na amatérské úrovni, a jak si vlastně troufám se hlásit na obor režie. Od pana Vajdičky jsem dostal soupis asi třiceti titulů a řekl mi, že si je mám všechny přečíst a až pak se přihlásit znovu. Ani atmosféra, která tam panovala, mi nebyla zcela blízká, jelikož přijímačky na režii byly odděleně od herců, tudíž jsem nevěděl, s jakými herci bych spolupracoval, což mě lehce zklamalo. Musím říct, že tým lidí, co se tam hlásili, byl super. V současné době se jedná o renomované režiséry, dramaturgy a pedagogy jako je Dodo Gombár a Svetlana Varadinová aj. Rozhodnutí jít studovat ekonomickou školu bylo čistě z pragmatického hlediska. Na vojnu se mi tehdy nechťelo, tudíž jsem se rozhodl hledat alternativu a vzhledem k tehdejšímu prospěchu jsem měl jistotu, že se na VŠE dostanu bez přijímacího řízení. Během studií jsem měl hromadu volného času a mohl jsem se věnovat četbě soupisu od pana Vajdičky. Během studií jsem navštěvoval divadelní festivaly, vytvářel sólové divadelní projekty a spolupracoval se skupinami z Banské Bystrice. Po třech letech jsem se hlásil znovu na režii a vzhledem k tomu, že už bylo po sametové revoluci, byla možnost se hlásit na vícero vysokých škol. Podal jsem si přihlášku znovu do Bratislavy na činoherní režii a pak jsem od někoho dostal tip na větev alternativního loutkového divadla na DAMU v Praze. Nejdřív byly přijímačky v Bratislavě, které pro mě dopadly úspěšně. S vědomím, že na VŠMU mě přijali, jsem jel do Prahy si přijímací řízení hlavně užít. Tam spolupracovali uchazeči o studium herectví s uchazeči o studium scénografie a mně se hodně zamlouvalo, že tam byla možnost se setkat s celým týmem. V tu dobu tam bylo přítomných hodně moc Slováků, jelikož se vědělo o rozdělení republiky, nebo to bylo aspoň v jednání. Když jsem obdržel vyrozumění, že mě do Prahy vzali, rozhodl jsem se, že chci jít studovat na DAMU, především na základě atmosféry během přijímaček, která byla velice vstřícná, otevřená a nadšená.

Dnes jsi na té katedře vedoucím. Je nějaký směr, jakým tam chceš posouvat způsob práce a tvorby?

Věc, co mě na jedné straně baví, ale částečně zneklidňuje je neustálá transformace, kterou katedra probíhá. Stále přicházejí noví lidé s různými profily, představami a motivacemi, což je dost motivující i pro nás jako pedagogy, abychom studijní programy různě upravovali a variovali. Každý rok chceme dospět k nějakému modelu, který by měl být dlouhodobě funkční. Ukazuje se, že je to neustálý proces a experiment, reagující na představy a požadavky studentů. Naše katedra je velice otevřená různým impulsům a rádi si zveme i pedagogy ze zahraničí. Nedokázal bych si představit, že bychom dospěli k nějakému pevnému systému, tedy jednomu univerzálnímu modelu, který by se dal aplikovat opakovaně na vícero studentů. Byl bych velice rád, kdyby se živelnost naší katedry zachovala, jelikož divadlo je živé umění. Takto je potřeba vnímat i studium na naší katedře. Pedagogové by studentům měli předávat inspirující a motivační materiály, komunikovat se studenty, pomáhat jim s rozvojem vlastní představy o divadle a divadelní poetiky.

Co teď do budoucna plánuješ?

Teď připravuju projekt pro scénu JORIK, Bábkového divadla v Košicích, něco ve stylu kreativní Warhol factory. Bábkové divadlo v Košicích má kromě scény pro loutkové inscenace studiovou scénu JORIK. Budova, ve které se v současné době hraje, byla původně zednářská lóže. Je to tedy prostor, který sloužil původně něčemu jinému. Prostor působí dost znepokojivě a zajímal by mě způsob, jak do něj vnést warholovské téma. Ve městě Medzilaborce na východě Slovenska se nachází muzeum Andyho Warhola, které je teď rekonstruováno a bůh ví, kdy se zase otevře. Bavila mě tedy možnost tomu divadlu nabídnout zpracování myšlenky Andyho Warhola, už z principu, že se jeho rodina váže k východnímu Slovensku.

Konkrétně upravit nějaký prostor, v New Yorku pracoval s industriálními prostory, do podoby kreativního hubu, tedy místa, v němž je filmové a fotografické studio, navrhuje se a šije se móda, mají vlastní mola, kapely tam mohou zkoušet. Je to prostor, který stále žije, a ještě nějakou dobu žít bude. Hodně se těším na to, do jaké míry se nám to pod hlavičkou Bábkového divadla Košice podaří vytvořit, aby se jednalo o atraktivní projekt, který může přitáhnout pozornost lidí, co do loutkového divadla vůbec nechodí. Zároveň je to výzva v tom smyslu, že by se ze scény stalo prostředí, v němž se bude setkávat nezávislá východoslovenská umělecká scéna.

Jak trávíš svůj volný čas?

Když odpadlo představení, rozhodl jsem se vzít foťák a procházel jsem se Mostem. Fotil jsem umění ve veřejném prostoru, brutalistní architekturu a taky v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Baví mě se toulat, cíleně a necíleně bloumat městem, fotit a potkávat se s lidmi. Třeba dnes mě zastavila místní děcka, a chtěla abych vyfotil jednu jejich kamarádku. Jenže dívka byla stydlivá, tudíž její kamarád zavolał na své jiné kamarádky, že je vyfotím. Baví mě narážet na podobné situace, které jsou náhodné, zároveň silně a dost divadelní. Být v kulisách toho města, kde dochází k neustálé transformaci, jelikož nikdy není nic dokončené. Všude existuje hodně volného prostoru čekajícího na zaplnění nebo na zazelenání. Vráťím se k tomu konceptu divadla jako živého umění, tedy živého organismu, který nenachází stálého klidu. Nepřetržitě se něco děje a mě baví, že procházením města si můžu vytvářet vlastní příběh a vlastní divadlo toho města.

Milan Hábl

Brambůrky v Peci

Na souboru Brambůrky je jednoduše fascinující jevištní koexistence jeho členů. Není to totiž poprvé, co před diváky předstupují jako Bára, Lejča, Lucka a Pavel (a dříve taky Anička) a vydávají se na cestu (metaforicky i doslovně, putování je častým motivem brambůrkovských inscenací). Přitom je radost pozorovat síť jejich vztahů, která zůstává neměnná, víme, kdo z nich je trochu zmatený, kdo nerad opouští svůj komfort nebo kdo je lehce podvrtný prvek. Je to taková autofikční oslava přátelství.

Tato mimotextová okolnost je pro mě příjemný bonus ospravedlňující čundrácký rámeček *Perníkajdy*, který mi jinak připadá celkem vnějškový. K dobru budiž tomu to rámci připsáno i to, že dává souboru do batohů skvělou startovací sadu pro loutkové/objektové divadlo. Jednotlivé turistické rekvizity používají *Brambůrky* důsledně a tato výtvarná čistota je velkou výsadou inscenace. Skvělý nápad jsou loutky Jeníčka a Mařenky z bochníků chleba poukazující na drobky, kterými si děti značily cestu lesem, navíc v sobě obsahující vtíp – o dětech z této pohádky dobře víme, že mají ve zlomovém okamžiku co dočinění s pecí (a v této inscenaci snad i Pecí p. S.). Někdy jsou ale použité objekty zavádějící: proč je macecha Jarmila kytara? Má tatínek tančit, jak ona mu hraje?

A jak je to s lovečákem? Je tatínek salámista? Vnitřní souvislost překračující úroveň slovního humoru mě nenapadá. Kromě toho je loutka otce nešikovná i pro animaci, prospěla by jí čistší a větší gesta, někdy nebylo docela jasné, v jakém vztahu k sobě salám a sekyrka jsou. Pochybnosti o loutkových aspektech inscenace ale do velké míry zastiňuje neuvěřitelná schopnost souboru kultivovaně, až s noblesou vstoupit do vztahu s divákem a reagovat na neočekávané karamboly (za záchranu kritické situace tímto posílám Barboře Gréeové mosteckou Thálii).

A teď si ještě uzavřeme rámeček. Nedovedu rozkrýt, co se vlastně stalo, že Lucka nakonec seznala, že čundry a čundrácká mňamina jsou fajn, jestli v ní tuhle smířlivost probudila radost ze společné hry a kolektivního vyprávění, nebo nějak zafungoval příběh „o dětech, které jsou taky samy v lese a vůbec se nebojí“, jímž ji zkusila uchlácholit Bára. Ale nejsem si jistá, jestli už toho nechci trochu moc. Možná je to vážně jenom příběh o přátelství.

Kateřina Prášilová

¹ Mimo to se samozřejmě jedná o příspěvek do v pátek načaté debaty týkající se paralely žen, „ženskosti“ a strunných hudebních nástrojů.

Vůbec nemáme plány

Brambůrky teď mají takový dvě dramaturgický linie, vaše silný osobní výpovědi a dětský divadlo.

Je to tak?

Je to tak. Dospěli jsme k tomu spontánně, tak se to jako stalo. Už loni jsme chtěli dělat pohádku, ale prostě nám to vůbec nešlo, tak jsme se jeli do hotelu vozrat. A tam jsme si řekli, že budeme řešit své problémy, a nevyřešili jsme nic, ale udělali jsme inscenaci *Kolik nám zbejvá?*. Díky tomu jsme ale odstoupili od *Sněhové královny* a řekli jsme si, že půdem do té *Perníkařdy* a že si to užijem. Že nás na tom ta hra baví nejvíc, ty zkoušky jsou dost zábavný.

Myslíš hru mezi váma?

Je tam pořad. Hra mezi náma, hra s děckama, hra, že se staneš dítětem.

Takže je to možná trošku ventil od těch intenzivních terapeutických věcí?

To zas ne. Je to úplně rozdílný, jiná zábava a oboje nás hodně baví.

Pavel: I když to jsou dvě rozdílné linie, tak jestli nás v Bramborách něco baví hodně, je to ta autenticita, že jsme tam společně, i v ostatních inscenacích víme, že třeba dneska, když se stala ta věc a sejmul jsem holčičku chlebem, tak vím, že se stane něco na tom divadle tady a teď a prostě se to vyřeší. Je to přítomný. Souvisí to s tou hravostí, ale je to přítomností, že jsme tam spolu.

Plánujete v dětské linii pokračovat?

Bára: My nemáme vůbec plány. To mě na našem souboru taky baví, moc neplánujem.

Když nás v jednu chvíli něco baví, tak to děláme. Vůbec nevím, co budeme dělat.

Pavel: No takhle, Leona teď jede do Banátu.

Leona: Ale vy jste řekli, že přijedete tam!

Pavel: Tak tam třeba něco uděláme...

Kateřina Prášilová

Who is the (goddamn) captain?

Sejdou se kněz, fotbalista a influencerka na jedné lodi... Přestože to může znít jako začátek hospodského vtípu, jedná se o výchozí situaci představení zvaného *Bon Voyage*. K této tříčlenné posádce se ještě přidá vášnivý rybář, falešný kapitán a jedna klukanda. Společně se rozhodli opustit prohnitou společnost, již stejně čeká zkáza způsobená vlivem environmentální krize, a vypravit se do pozvolna oteplujícího se Grónska.

Čtenář mi jistě omluví malou klausovskou figuru. Rád bych – i kvůli usnadnění své práce – sebe citoval; proto zopakují část toho, co jsem již uvedl na odpolední debatě. Během sledování komického představení jsem měl pocit, že stojí někde mezi totální taškařicí, jakou známe z besídek divadla Sklep, a snahou o ucelenější satirickou výpověď. (Žádný vhodný divadelní zástupce mě nyní bohužel nenapadá.) Jak se v průběhu diskuze ukázalo, záměrem byla spíše první varianta. Členstvo divadelního souboru STOPA dále uvedlo, že si poměrně nevázaně vybralo různé různé postavičky určitým způsobem zosobňující nešvary dnešní společnosti.

Libereckým studentům a studentkám se podařilo vymyslet řadu epesních gagů, při nichž jsem párkrát vyprskl smíchy. Podobně některé fóry, utahující si z jinak dobře známých stereotypů, byly poměrně nečekané a dobře dovedené ad absurdum. Ani by mi tolik nevadilo, že některé vtípky vyzněly do prázdna/ztracena, kdyby to ale bylo v plánu. Spíše než stavění dalších klišé o nejnepřátelných sportovcích a internetových mikrocelebritách bych ocenil, kdyby se šlo směrem scény „rande u stolu“.

Se současným stavem inscenace se dá pracovat a z *Bon Voyage* udělat skvělou třeskutou komedii těžící z opravdu aktuálního a skoro geniálního námětu lodi jedoucí plnou parou vpřed, již nikdo neřídí a nikdo vlastně ani neví, kam pluje. Na závěr bych si půjčil výmluvné motto jednoho z ročníků festivalu 4+4 v pohybu. Přestože od této přehlídky uplynulo již deset let, tak i my dnes se podobně, ale možná s ještě citelnější frustrací ptáme: „Who is the (goddamn) director?“

Štěpán Truhlařík

Koho nebo co byste si s sebou vzali na pustý ostrov? Proč?

Vojtěch: Vzal bych si s sebou Wilsona, protože bych tam chtěl mít kamaráda.

Veronika: Já bych pozvala spíš svou skutečnou kamarádku. Ve dvou se to zkrátka táhne líp.

Štěpán: Já s tím souhlasím. Dvě hlavy víc ví.

Michaela: No přece loď, abych odtamtud mohla odplout. *(kolektivní smích)*

Co vás na dnešní společnosti nejvíc štve?

Vojtěch: Lidé nemají vlastní rozum a raději si nechají něco někým diktovat.

Štěpán: Za mě je to přetvářka. Dnes se každý chce prezentovat pouze v tom nejlepším možném světle, aby snadno zapadl a zároveň nevyčníval. Myslím si, že to není dobré ani pro umění. Třeba na divadle je potřeba, aby jeho tvůrci byli odlišní a třeba i spolu nesouhlasili.

Michaela: Já bych si přála, aby nenávist nahradilo víc lásky a snahy o porozumění.

Veronika: Mně se přičí, když lidé odmítají konat a hážou odpovědnost na druhé. Nikdo jiný to za mě neudělá než já sama.

vedoucí Filip: Rozmazlenost a z ní pramenící přecitlivělost.

Dokázali byste jmenovat vaše oblíbené komediální dílo nebo tvůrce?

Všichni: Divadlo Sklep a Jára Cimrman. Ten je boží!

V Česku se poslední měsíc rozjela debata o etice humoru. Má podle vás humor nějaké hranice?

Štěpán: Nemá, to už by nebyl humor! *(nesouhlasný vzdech divčí části souboru)*
Je to typ umělecké tvorby, která by neměla být nikým zvenku ovlivňována. Já si to představuji jako rozjetý vlak, který nikde a nikdy nestaví.

Vojtěch: Já si myslím, že hranice jsou tam, kde humor baví a nezraňuje.

Veronika: Důležitý je za mě ještě respekt. Mě k tomu napadlo rčení: „Moje svoboda končí tam, kde začíná svoboda někoho jiného.“ *(souhlasné přikyvování zbytku souboru)*

Štěpán Truhlařík

**Humor by měl bavit,
ale nezraňovat**

Ideální dramatická situace

Eliška Jansová a Filip Jáša jsou mladí herci, členové činohry libereckého Divadla F. X. Šaldy, oba absolventi KČD DAMU, kteří se letos na festivalu představili coby vedoucí dvou mladých libereckých souborů.

Vymyslel jsem si, že bych udělal rozhovor s vámi dvěma zároveň. Nebyl jsem si jistý, nakolik spolu ty soubory souvisí a jestli to není nějaký tenký led, ale když jsem viděl, že jste přijeli jedním autem, tak jsem si říkal, že to je asi úplně v pořádku, že?

Eliška: Tak my spolu samozřejmě soupeříme!
Filip: Soupeříme, ale jenom jevišti.

Já se zeptám, jak vaše projekty vznikly?

Myslím, že jako první začala Eliška...

Eliška: Já jsem začala před třemi lety, kdy u nás v divadle fungovalo nějaké herecké studio, ale ten, kdo ho vedl, se nějak nepohodl s vedením, takže to místo bylo volné. A nová umělecká šéfkyně Kačka Dušková, která moc stála o to, aby tam něco takového bylo, se mě rovnou zeptala, jestli bych to nechtěla vést – a já jsem si řekla: Vlastně proč ne? A tak to vzniklo, udělala jsem konkurs a přišlo mi pár dětí, takže jsem ten první rok měla takovou smíšenou skupinu, druhý rok na konkurs přišlo už tolik dětí, že jsem musela být zlá a říkat spouště lidem ne a udělala jsem dvě skupiny...
Filip: Protože jsi zlá být nedokázala!

Eliška: A teď už mám tři skupiny a příští rok slibuju, že čtyři nebudou, to už budu fakt přísná.

Myslím, že není úplně běžné, že by takovýhle druh aktivity dělalo kamenné divadlo...

Eliška: Když přišla do funkce šéfkyně Kačka Dušková, zdá se mi, že se hodně rozjel vnitřní život souboru, vedlejší projekty a tak. Chtěla, aby tady bylo to herecké studio, já zároveň dělám v divadle i workshopy, z nichž ona udělala oficiální aktivitu divadla, vyhradila na to i nějaký peníze, taky chtěla, aby byla kapela, takže nám koupila nástroje – a tak dál.

Super. A Filipe, jak ses ty dostal ke Stopě, kterou my tady už dlouho známe?

Filip: Úplnou náhodou. Stopa už existovala dávno přede mnou, samozřejmě. Řekli si, že by chtěli někoho z oboru, a členka Stopy Táňa Marková má maminku Lenku Chválovou, která je v DFXŠ jako dramaturgyně. Takhle ze známosti mě oslovili, jestli bych to nechtěl vést. Já mám zkušenosti akorát tak ze skauta, ale říkal jsem si, že si vlastně chci otestovat, jestli dokážu vůbec vést pár lidí v souboru, že to bude fajn vedlejší aktivita. Je to každé pondělí, takže jednou za týden na odpoledne tam zajdu – a je to vyčerpávající. My jsme se Stopou zrovna měli premiéru čtyři dny po naší premiéře *Gazdiny roby*, chtěl jsem se soustředit na svůj výkon a zároveň jsem po večerech vymýšlel světla. Je to náročný, ale říkám si, že jsem pořádkem v produktivním věku a že má smysl to dělat.

A máte oba dva zkušenost z nějakých dramatiků? Prošli jste tím?

Eliška: Já jsem začala chodit hodně pozdě, až ve druháku na střední, pak jsem se začala připravovat na přijímačky na DAMU. Takže nechodím od malička – a tím, že mám docela široké spektrum studentů, mám i děti od devíti let, je to pro mě docela zajímavé, jak k tomu přistupovat.

Filip: No, já jsem na tom úplně stejně, divadlo jsem poznal na waldorfské škole jako absolventské představení se třídou, pak jsem se až na jednom kurzu muzického herectví začal rovnou připravovat na DAMU, kde jsem byl potom divadlem naprosto nepolíbený, byl jsem dost outsider, vůbec jsem neznal žádný divadelní jména. Ve vedení Stopy mi často chybí zkušenosti cvičení z dramatika a podobně a musím si o tom často něco číst nebo se ptát kamarádů, co s tím mají zkušenosti, protože já je prostě nemám.

Ještě se chci trochu vyptat na vaše inscenace. Eliško, je v Osmnáctých narozeninách nějaká inspirace Příběhem služebnice?

Eliška: Jasně, Služebnicí jsem se trošičku inspirovala, zrovna jsem to dokoukala a ten svět mě bavil. Pak jsme společně improvizovali a nakonec jsem sepsala text do téhle podoby, přišla ta zápletka na konci, že se dostane do té rodiny, k tomu romantika...

Hodně výrazné jsou tam takové až muzikálové, choreografické pasáže, jak to vzniklo?

Eliška: Já občas dělám v divadle i choreografie a přišlo mi, že tam chybí pasáž, kterou jsem neuměla úplně dostat do textu, a to je vnitřní pocit Kirsten, která u toho výslechu vlastně nemá moc prostor hrát, co se děje uvnitř, ten pocit toho, že se k ní ten svět všechen obrací zády, že jí kamarádky nechtějí brát a že profesori na ni tlačí. A jak sama hodně tančím a často mluvím jazykem choreografie, tak jsem se vydala touhle cestou.

Máte v libereckém divadle i zázemí a hrací prostor? Hrajete třeba v Malém divadle?

Eliška: Přesně tak, hrajeme v Malém a je skvělé, že se k tomu divadlo nestaví zády, děcka mají třeba tři zkoušky ve světlech, což je vlastně luxus, a i dneska přijel na otočku zvukař z divadla, bez kterého bych to prostě nezvládla.

Filipe, o vaší inscenaci už jsi ty i další hodně mluvil na debatě. Třeba mě ale zajímá, jak se do ní dostal model lodi, která někam pluje?

Filip: Přiznám se, že jsem se trochu inspiroval souborem kamarádů studentů z DAMU jménem Ductus Deferens. Udělali inscenaci na podobném principu výletu na lodi někam do neznáma. Když jsem to viděl, tak jsem si říkal, že to je perfektní, že z té lodi se nedá uniknout, to je prostě příběh, kde se dá říct úplně všechno a nedá se uniknout.

Eliška: Dramatická situace!

Filip: Velká dramatická situace. V souboru jsou už docela dospělí lidi, od šestnácti do dvaceti let. Děckám jsem dával neustále podněty a ptal jsem se jich, o čem vlastně chtějí mluvit, oni přicházeli se svými situacema, řekli jsme si, jak má vlastně dramatická situace vypadat a podobně. Oni vždycky přinesli nějaký nápad a ta loď mi pak přišla ideální, že tam můžeme zapasovat všechno, co si děcka přinesou.

Michal Zahálka

Patos, nadhled nebo nevim

Svět fungující v natolik zruďném politickém systému, že se jeho obyvatelé pomátli a trpí náhlými záchvaty tance. To byl dojem, který jsem získala během sledování včerejšího představení *Osmnácté narozeniny* Hereckého studia DFXŠ. Tedy jeden z mnoha těchto dojmů. Inscenace totiž nabízela nepřeborné množství vodítek, falešných stop a úhlů pohledu. Chvilí jsem při jejím sledování doufala, že se jedná o promyšlený autorský záměr, o nadhled nad zprvu zatěžkaným příběhem a že někam směřuje. Cestu ven nebylo možné najít, tak se alespoň pokusím zpětně zaznamenat mou trasu.

Zprvu člověka přepadne filmová ambice inscenace – výpravná filmová hudba a voiceover v podkresu nás velmi neurčitě uvádí do situace. Této stylizace se inscenátoři chvíli drží – moment přiznání lásky

ke kolemjdoucímu pošťákovi doslovně ilustruje romantická melodie a vše to dohromady vyznívá tak klišovitě a naivně, že se poprvé vkrádá otázka, zda ve skutečnosti nejde o zatím velmi brilantně vybancovanou nadsázku. Tuto teorii si záhy lze potvrdit, protože se nejpřítroblejší žačka vydává na výzvědy v karikaturní choreografii tajné agentky (a opět za využití filmové, a navíc zprofanované hudby). Nastává úleva, jde o parodii dystopického dramatu z prostředí dívčí školy, jak záhy potvrdí další taneční výstup, tentokrát zjevující se zničehonic a s naprosto nevyzpytatelným hudebním doprovodem.

Mezi tanečními čísly plánuje studentka zamilovaná do pošťáka utéct, o čemž se pravidelně rokuje v kanceláři požívačného ředitele, kde se na velké ploše trše. Že se jedná o kritiku pokrytectví funkcionářů, kteří mají ideologii na párku, kážou zdrženlivost a přitom pořádají v kabinetech mejdany, je evidentní. A je to rozhodně zajímavý detail z vyprávěného příběhu, jen je na něj položen naprosto neadekvátní důraz. A pak jde všechno ráz na ráz. Po pohovoru s vrchní despotkou hlavní postava vše odkýve a přijme skutečnost, že si holt nemá vyskakovat, nebo to s ní dopadne špatně, a že jedinou cestou je spět k enigmatickému novému světu. Po pohybovém intermezzu na oblíbené téma „jeden proti všem“ (opět za zvuků dramatické hudby), z něhož lze vytušit, že hrdinka patrně prožívá nějaké neštěstí, je ve finále za poslušnost zaměstnána u rodiny na úrovni, kde podle všeho čeká také kdysi vysněný pošťák. Má o něj ale vůbec dívka předtím podrobená kádrovací přednášce stále zájem? V dramatickém závěru stojí na forbině a hledí sebevědomě do dálky a možná přemýšlí nad láskou ke straně. Jsem fanynkou uměleckého přístupu „proti srsti“, práce s brakem, v případě *Osmnáctých narozenin* jsem si ale vůbec nebyla jistá, zda to, co jsem viděla, nadsázka byla. Inscenátoři zvolili dryáčnický režijní postup, u kterého je holt potřeba počítat s tím, že nebude publikem přijat.

Kateřina Prášilová

Kuse z diskuse

Název této rubriky bezostyšně krademe ze zpravodaje Loutkářské Chrudimi, jelikož dobře vyjadřuje, oč v ní jde: nemá to být dokumentární přepis všeho, co zaznělo, ani všech mluvčích, ani všech témat, nýbrž pokus s jistou mírou desinterpretační tolerance zachytit, o čem byla mimo jiné řeč. Pokud zapisovatel něco nezachytí, může to být dáno prostým úpadkem pozornosti či potřebou se napít, mluvčí ani témata nechť si to neberou osobně. Pro úplný obrázek vřele doporučujeme diskuse navštěvovat osobně, ani sebelepší shrnutí nic neřeší. Jak je již festivalovou tradicí, dnešní shrnutí sebelepší není, ba možná spíše naopak.

Perníkajda

Eliška Jansová: *(coby jediný nepodjatý divák na diskusi přinucena mluvit)* Na začátku mi uniklo, proč měl tatínek dvě propriety, proč nebyl jenom sekerka. Něco se mi líbilo a něco se mi nelíbilo, ale já jsem hodně kritický člověk. Mám dojem, že tam byly mladší děti, než pro které to bylo. Bylo mi třeba líto, že jste nevymysleli vlastní melodie, ale zas mě to ponoukalo zpívat si

Rézi Skálová: *(coby podjatý divák na diskusi mluví)* Přišlo mi, že ten prostor nebyl nejvhodnější, v šesté nebo sedmé řadě už nás to množství lidí oddělovalo od jeviště. Přišlo mi, že dospěli se hodně dobře bavili a dětem občas něco unikalo, možná proto, že jste mluvili hodně rychle a k dětem to v tom velkém prostoru nedoběhlo. Potěšilo mě, že jste zachovali to pohádkové trojí opakování děje, i když je to složitě udělat tak, aby diváci neztráceli pozornost.

Prokop Vopařil: Já jsem Perníkajdu bohužel neviděl, ale rád chodím na diskuse.

Eliška Jansová: Moc se mi líbilo prolínání pohádky se současností, úvodní zápletka s kufrem... Myslím, že konec by zasloužil tečku... Nebo se nezhaslo?

Jana Havlová: Nezhaslo, to je moje chyba. Když jsem odcházela z divadla, třeba dvacet minut po konci představení, potkala jsem maminku s chlapečkem a chlapeček pořád rozebíral chleba, a maminka mu pobaveně odpovídala. Myslím, že to bylo pro něj něco jiného.

Rézi Skálová: Potěšilo mě, jaký mělo mezi diváky ohlas, když přišla Lucie s kufrem a jen se zatvářila.

René Levínský: Chtěl bych ocenit změnu moderátora, konečně to uváděl někdo s jazykovou kulturou. Myslím, že jednodušší bude jít si dát drink. Vy víte, co děláte, baví vás to, postavit se tam s kufrem je parádní, chleby jsou fajn... Pochopil jsem to tak, že salám má v ruce sekyrku, ne že byl tatínek dva předměty.

Pavel Skála: Jo, to byl turisták.

René Levínský: Lovečák, Pavle, turisták vypadá jinak. Tahleta metaloutkárna... Adorno a Habermas by společně zaplesali. Je to v dobrém slova smyslu provozní inscenace na dobrý provozní život komunity. Nikdo se mě nesnaží přesvědčit, že posouvá vývoj světového loutkářství.

Alena Zemančíková: Mě nejvíc zaujalo to, jak se jde na výlet a jedna postava přijde s kufrem. Mně přijde, že dneska, jak děti jezdí s rodiči autem, už se možná ani nedovedou sbalit na výlet. Současně se mi líbí, že ta holka s kufrem není tou partou ostrakizovaná, ačkoliv se neumí sbalit. Chtěla jsem vás jako bez ironie velmi pokročilé umělce vyzvat, abyste se v rámci technických úkolů podívali na hlasovou techniku, protože na nás v tomhle velkém prostoru hrozně křičíte. A ty písničky... Na tom ještě zapracujte, děti asi *Veď mě dál, cestu má* neznají.

Jan Frič: Já k tomu nemám co dodat. Jak jsem už říkal, postmoderna je past za pastí, taky mám dojem, že se rodiče bavili víc než děti. Já jenom řeknu, o čem jsem tam snil. Jakožto pozdní otec začínám být velkým znalcem divadla pro děti a ta úroveň je jinde. Tohle je zázrak z říše krásy. Těžká krásná pohoda. K čundrování mám velice pozitivní vztah i k folklóru trampingu, ti Nedvědi na konci mě zabořili. Tohle je už asi můj sen o nějaký propagandě: jestli tam nedat víc lesa, víc toho čundrování, víc přírody, víc tramský romantiky. Vždycky funguje, když má vyprávění neprůstřelnou vnitřní logiku, i když může být sebešilenější, a tady mi občas přišlo, že byly mezery. Naprosto jsem nestíhal moment, kdy se tam začala hrát pohádka s chlebama, jak se to stalo. Vůbec jsem nepostřehl její zrod. Kufr se najednou vůbec neřešil – a vůbec nevím, kdy to začalo.

Pavel Skála: Ten moment je, když je Lucie úplně vyřízená a řekne, že chce pryč.

Jan Frič: Pro mě je něco totálně metafyzickýho, když na jevišti někdo jí nebo pije. Nějaký teolog by o tom měl napsat diplomku.

Alena Zemančíková: A co vás vede k takovéhle hudební dramaturgii?

Bára Gréeová: To vzniklo spontánně z improvizací, že se tam ocitli *Slavíci z Madridu* a autorské texty na existující melodii.

Bon Voyage

DHZP: Přišlo mi nedostatečně prokreslené, jaké měly jednotlivé postavy motivaci k cestě.

Matěj Škorpil: Mě to bavilo, bylo vidět, že vás to baví hrát, občas je to vtipný, ale problém je, že já v té inscenaci nevidím jedno konkrétní stěžejní téma, které by mě tím provázelo. Viděl jsem těch témat asi pět, chvíli se tam mluví o globálním oteplování, chvíli o mezilidských vztazích, ale ani jedno z těch témat není úplně uchopený. Třeba odhalení, že Kryštof není Kryštof, ale holka, mi přišlo zbytečný. Spokojil bych se s tím, že někdo, kdo je očividně holka, hraje kluka – to bych přijal, nemusí se mi to vysvětlovat. Tematicky jsem se v tom ztrácel.

DHZP: To, co říká Matěj s těmi tématy... Mám ráda příběhy, které se odehrávají na uzavřeném prostoru a vznikají interakce mezi malým množstvím postav. Pocit, který jsem z toho měla, bylo nějaké lidství obecně. Bližší tematické zacílení mi nechybělo.

DHZP: Obraz toho, jak fidget spinner hraje rybářský prut, je zajímavě vymyšlený. Asi je to hodně mířeno na nás Liberečáky, ty vtipy jsou hodně lokální. Ke konci už jsem nebyla skupina, která by to vyhledávala.

Robert Kunesch: Velice oceňuju některé nápady, moc se mi líbilo znázornění mobilu nebo prutů. Bylo mi hrozně příjemný, jak ty nápady pramení z nich, ale málokdy byly dotažené do konce, třeba ta krásná rybářská scéna vůbec neskončí. A to platí pro celý ten příběh. Ty nesmělé námluvy fotbalisty a influencerky mi přišly velice generačně příznačné.

Štěpán Truhlařík: Já s vámi potom budu dělat rozhovor, tak snad mi nedáte přes hubu. Přišlo mi to jako něco mezi satirou typu *Trojúhelníku smutku a Besídkou Divadla Sklep*. Ze začátku jsem čekal, že se mnohem víc rozehraje ten pocit ze společnosti, ale pak už přijdou scénky jak ze Sklepa. Přitom některé vtipy jsou výborné – třeba scénka s Charliem Chaplinem nebo se spánkem vestoje.

DHZP: Ze začátku musím ocenit, že se mi některé scény hrozně líbily, skvěle se na to koukalo. Nejvíc mě na tom štvaly stereotypy, které se prezentují. Někdy je škoda přehrávat, přehánět. A těch joků s Libercem... No já jsem se zasmála, ale pak jsem se skoro styděla, že jsem z Liberce. Myslím, že jste skvělá parta lidí, máte potenciál, vždycky se ráda koukám na něco, co je baví dělat.

Matěj Škorpil: Miluju vulgarismy, používám vulgarismy, ale je tam jedna konkrétní scéna, kdy někdo každou chvíli řekne prdel nebo jebat, tam mi přišly až nadužívané. V divadle by se s nimi mělo šetřit, tady mi jedna konkrétní scéna přišla zbytečně vulgární.

Jan Frič: Tady už zaznělo hodně z toho, co jsem chtěl říct. Některý fóry mi přišly úplně super a parametry besídky to pro mě mělo v dobrém slova smyslu, ale nedrželo mi to pohromadě. Nejsem člověk, který potřebuje pointy, ale zdá se mi, že ta zmatenost je tady až nad záměr věci. Přitom ale začala působit kouzelně, a to téma zodpovědnosti, toho, že nikdo nechce nést za nic zodpovědnost, to je strašně krutý hustotéma. Ke konci mi to začalo takhle secvakávat, ale v průběhu mě prostě jen bavila část toho humoru, ovšem celkově je to strašně nevyrovnaný, formálně rozpadlý. Jsem z té inscenace zmatenej, ale smál jsem se několikrát nejvíc za poslední tři dny tady.

Alena Zemančíková: Po první scéně, kdy toho člověka posere pták, jsem si říkala: jasně, hrajou to od konce, to je Noe a poslal ho Duch Svatý, ta holubice, která zvěstuje, že potopa opadáva. Čekala jsem, že to je svět poté, co archa přistála, ale pak jsme na začátku. Scéna bezpečnostní prohlídky sugeruje, že všichni cestující na tu loď chtějí, ale s postupem plavby najednou nevím, proč tam všichni jsou a co tím chtějí řešit. Loď, která někam pluje, je archetypální obraz společnosti, ale že byste se na ní vědomě chovali a sledovali vlastní cíle... Možná řeknete, že jste to nechtěli, ale já jsem v tom zmatená a trochu ztrácím zájem.

René Levínský: Řekněte mi, jaké téma tam nebylo? Globalizace, změna pohlaví, genderové stereotypy, fotbal versus Titanic. To je prostě perfektní: Pejsek a Kočička vařili dort, fuck you, my chceme být takhle spolu – rozumím tomu, proč to takhle děláte, celá ta falešná zápleтка, o kterou vám podle mě vůbec nejde... Pro mě to jako celek funguje.

Štěpán Kňákal: Mě napadlo, že když se to takhle krásně bortí, tak tam těch vtipů dát ještě víc, abych si po půl hodině říkal, že už mě od smíchu bolí pusa, a byl mi ten rozpad tvaru trochu jedno.

Alena Zemančíková: Já budu protivná, ale i kdyby těch fóřů bylo pětkrát víc a byly třikrát líp pointovaný, tak bych si ty otázky stejně kladla.

DHŽP: Emoce, kterou jsem z toho získala, nešla ve fórech, ale paradoxně v těch částech mimo, kdy jsem čekala, že se něco stane, a nic se nedělo.
DHŽP: Já osobně bych vtipů klidně i ubrala, těch minivtipů bylo hrozně moc za sebou.

Michal Zahálka: Já se té inscenace nechci tvarově kdovíjak zastávat, souhlasím se všemi klady a zápory, co tu zazněly. Pro mě z toho lezlo téma civilizace, která řeší zásadní ohrožení zcela nefunkčním způsobem a nakonec ani dílčí problémy typu toho, že je potřeba ulovit ryby, abychom měli co jíst, není schopná vyřešit...
Přeci jenom bych nerad, aby se o té inscenaci mluvilo jen jako o besídce, protože tematicky to tak podle mě není.

I když formálně teda sakra jo.

Ondřej Pečený: I ta rozpadlost se dá nějakým způsobem podpořit a já přemýšlím nad tím, jak.

Robert Kunesch: Já chci podpořit Michala v té myšlence. Několikrát jsem si vzpomněl na film *Přišla v noci* – neumění řešení jednoduché situace, takže tenhle názor podporuju.

Filip Jáša: Já bych asi nechal rád slovo souboru a pak třeba taky něco řeknu.

Petr Besta: Chytré.

Soubor: My jsme si sedli a řekli jsme si, co vybrat z toho, co nás trápí ve světě, a řekli jsme si, že všechno – protože my to všechno řešit musíme. Chtěli jsme ukázat, že je naše generace přehlčená.

Filip Jáša: Já jsem hrozně rád, že to vzbudilo takovouhle debatu. Není to výpověď jednoho člověka, ale celého souboru, a každý v tom má svůj názor.

Alena Zemančíková: Já bych k tomu podotkla, že i tematicky urovnaná inscenace může být výpovědí celého souboru.

Jan Frič: Roztříštěnost musí být artikulovaná. Jakým způsobem dělat předěly? Jak dát najevo, že ta rozpadlost není omyl?

Osmnácté narozeniny

HŽP: Viděli jsme určitou formu antiutopie, cítila jsem z toho podtón 1984, ale týkalo se to pouze dívek.

DHŽP: Mně to připomínalo jeden film a zajímalo by mě, jestli je to podle filmového námětu. Je to celkem identické, ale v programu to není zmíněné.

(plénum dojde k závěru, že nejde o film, nýbrž seriál Příběh služebnice)

DHŽP: Celkem mě zaujalo, že jsou všechny ty dívky a ženy v představení velmi hloupé. Neumí skládat ručníky, neumí se normálně vyjadřovat, vytvářet zdravý kolektiv. Vůbec to neodpovídá realitě, přijde mi zvláštní, že se k sobě takhle chovají, když se nacházejí v takové situaci. To jsem vůbec nepochopila.

DHŽP: Není to realita, je to možnost, jak by realita mohla vypadat.

DHŽP: Hezky mi to dokreslovalo dystopický rys světa.

Matěj Škorpil: Nechci, abyste si nic z tohohle vzali osobně, ale mně je smutno. Byl jsem z toho strašně zničený. Příběh mě má vtáhnout, já jsem tam seděl a věděl jsem, že sedím v divadle a můžu kdykoliv odejít, dokonce jsem si dělal poznámky. Celou dobu jenom předáváte text, nikoliv myšlenku. Vy jste prostě jenom říkali text a já jsem z toho neviděl žádnou energii. Dostal jsem záchvat smíchu, tam se dvacet minut buduje napětí, že se bude utíkat ze školy, tak jsem na to zvědavej, najednou ta scéna zmizí, dostanu hlas a vidím místo toho, jak pan učitel tančí. Proč jsem to viděl? Mě to sere, nepříjde mi to vtipný.

DHŽP: Jestliže je to ukázka špatně nastaveného systému a boje proti němu, tak mi ten konec vůbec neukázal, jestli se to ty holky rozhodly zvrátit.

DHŽP: Já jsem si to moc užila, scénu s učitelem taky, bylo to vtipný, bylo to výborný. K těm hloupým ženám, co neumí skládat ručníky – spousta lidí neumí spoustu věcí, já třeba nezehlím. Nepřišly mi hloupý, jenom naivní.

Jana Havlová: Tematicky mi z toho na konci vylezlo to, že bojuju se systémem, pak sklopím uši a vlastně to dopadne dobře. Odcházela jsem spíš s pocitem – pojďme radši nic nedělat, než proti čemukoliv bojovat.

Matěj Škorpil: Přišlo mi, že je tam strašná tonální nevyrovnanost. Tváříte se, že je tam všechno hrozně vážný, ale najednou je tam James Bond, tancující ředitel, proč je tam Miley Cyrus?

DHŽP: Brala jsem to jako odlehčení, že to nemám brát moc vážně. Příběh, který nám dává vtipy, zasmála jsem se, i když se tam dělo něco vážného, mělo to komický spád. Zdálo se mi to v pořádku.

Štěpán Kňákal: Problém je v žánru, začnete scénou, která mi hudbou a hlasem shůry dává najevo, že se mám bát. Hned jsem na to přistoupil. Po pár minutách jsem si říkal – tam asi strach nebude, pak se začala řešit láska, stylem herectví úplně jinak než ta první scéna. Až se pak najelo na prvky parodie. Přestal jsem se orientovat,

příběh jsme asi chytli všichni stejně, ale ten žánr by měl bejt zásadní. Divák musí od začátku vědět, co se hraje, protože tak na to přistoupí a půjde s tím až do konce. Když je inscenace vážná, musí v ní být odlehčení, ale ve chvíli, kdy ho divák potřebuje. Vy jste si s tím hráli tak, že už nemohla vzniknout vážná situace. Jestli chcete jít touto cestou, je lepší vzít si x soubory ověřené pevný texty.

René Levínský: Já jsem viděl naprosto nekompromisně zle protizenský představení, kde se z žen dělají úplný pindy. Je tu dystopie. Po čem ta žena touží? Touží to změnit? Ne, touží po pošťákovi. Je tam zlá učitelka, chlap na ni jednou mrkne a ona totálně roztaje. Ve všech českých pohádkách je ženská hrdinka negativní – proč to vyhraje Popelka? Protože má nejmenší hnátu. A tady – vona chce utýct a dopadne to dobře, protože princ čeká u paní domu. Je to pro mě tematicky nepřijatelný, zručně udělaná oslava patriarchy.

Alena Zemančíková: Když došlo k prvnímu tanečnímu číslu, tak to na mě působilo, protože jsem si říkala, že je to prostředí, ve kterém se čas od času někdo zblázní, a pak je uklizenej. V této logice ovšem není taneční číslo pana ředitele. Potud jsem s tím souhlasila, byť to na mě bylo zbytečně velkovidelné, ale to pořád chápu a beru. Pak ale přestává docházet ke konfliktu a místo toho, aby to bylo čím dál vyostřenější, se hroty neustále olamují. Je to nedůsledný už v textu, nejvíc nespokojená jsem byla s tím příběhem. Že se z *Příběhu služebnice stane román pro služky. Dá nejlepší z lepších rodin syna na pošťáka? A to se projevuje i v herectví, když hrajeme něco neurčitě, hrajeme to neurčitě a ani za to nemůžeme.*

Jan Frič: Herecký styl obsahoval to, o čem se bavíme, souvisel konceptuálně s tématem hry, bezduché služebné. Jako by ta inscenace byla svázaná nějakým hodně slušným sedativem. Mě to hodně rozesmutnělo, že jsem viděl mladý lidi svázaný.

HZP: Byla tu velká kritika poroty, ale já bych souboru rád řekl – vemte si z toho poučení a nehrotte to.

Mně se to líbilo, mělo to smysl, ty gagy tam. Proč tančil ředitel? Je to někdo, kdo se snaží vychovávat striktně a k tomu, aby lidi potlačovali svoje emoce, ale sám to neumí.

DHZP: Aby to nebylo furt mínus, tak plus kostýmy.

Soubor: Určitě tam je inspirace světem *Příběhu služebnice*. Jsme samý holky a jeden kluk, hledali jsme něco,

v čem si všichni zahrajou, v čem budou mít svůj prostor, tak jsme se rozhodli jít autorskou cestou.

Když jsem hledala text, co bychom mohli dělat, tak jsem ho nenašla. A v *Příběhu služebnice* je i inspirace v kostýmech. / Málokterej kolektiv je podle mně zdravěj, málokdy jsou k sobě lidi pravdivý. /

Možná jsme si zavařili tím, že jsme to dělali na velkou scénu, na blízko by bylo víc vidět, jak holky hrajou. Možná, že to vedu špatně, jestli po nich něco chci, tak je to pravdivost. / To, že učitel tančí, je pro mě pokrytectví jeho i tý učitelky, že v kabinetu dělají, co se nemá. / Mám ráda happy endy, bavilo mě, že i když je zlomená, osud jí dopřál, že se stal zázrak. Jsem neschopná udělat zlej závěr. / Ženy nejsou hloupý, nic jinýho nepoznaly, neměly prostor se vyvíjet. Nemají, jak se emancipovat. / Pro nás i pro Elišku bylo důležité si to užít.

Václav Zimmermann: Měl jsem pocit, že vyprávění bylo udělané filmovou metodou. Říkal jsem si, jestli tam není deficit scénografa nebo dramaturga, který by nabídl jiné ztvárnění.

DHZP: Přišlo by mi líto, kdybychom odsud odešli s tím, že jsou tu dvě party zapouzdřené ve svých názorech, tak chci ještě něco říct. Kladla jsem si otázku, jestli by pro následující práci nepomohlo, že se trochu předělá proces dramaturgie. Můžete si třeba povídat o tématech, která by Eliška zafixovala do textu.

Barka

HZP: S herci jsem dlouholetá kamarádka a nikdy jsem od nich nic neviděla, šíleně jsem si to užila. Jsem za ně hrozně ráda.

DHZP: Přišlo mi, že z představení i herců šla hrozně dobrá energie, bylo cejtit, že jsou tam rádi, že je to baví.

DHZP: Já jsem tady s těmito herci pracovala na semináři, těšila jsem se, zaujali mě jako osobnosti. Strašně dlouho jsem neviděla studentské zpracování loutkového divadla a strašně mě to oslovilo. Vidět lásku k tomu.

DHZP: Chtěla jsem ocenit práci s loutkami, většinou s nima pracují starší lidé. (*plénium se hurónsky směje*)

DHZP: Líbilo se mi, jak se to prolínalo, že oni pak hráli ty loutky. Viděla jsem, že je to jejich práce, že si to oni vymysleli.

DHZP: Hrozně se mi líbila přidaná hodnota loutek s příběhem, co jste říkali na začátku.

Lea Skálová: Bavilo to mě i moji šestiletou sestru, takže super!

DHZP: Překvapilo mě poslední slovo „true story“, skončilo mi to s úplně jiným nádechem, než to celý probíhalo.

DHZP: Ty studený světýlka mi vadily.

Matěj Škorpil: Když slyším Dejvice, čekal jsem, že tam na to bude nějakaj vtip. Ale chápu, vy jste z Liberce.

Alena Zemančíková: Říkáte, že jste se dívali na svoje kamarády, ale to se přenáší. Já jsem taky měla pocit, že se dívám na svoje kamarády. V tadytom přístupu se schová kdejaká nedokonalost a to je velká divadelní ctnost umět oslovovat diváky tak, aby u nich prošly i nedokonalosti. Werichova předloha je výrazné literární dílo, interpretace původního lidového exempla, píše to úplně jako chaplinovskou grotesku. To, že ho nenapodobujete, to je úplně v pořádku, přidáváte i mimo-pražské lokality, to je celý dobrý. Neobyčejně si vážím té autenticky dokumentární vložky o tom, proč to hrajete s těma loutkami.

Hrajete s nima trochu, jako by hrál kdokoliv z nás. Nevadí, že pan farář vypadá jako černokněžník. Je to celkový uchopení látky, kterou jste si šťastně osvojili a tím jste nám přidali radostnej pocit z celé věci. Výtvarné figle, jako když se kouří z komína, to je takovej bonus nad tím. Může vám být líp nebo hůř rozumět, jde to líp nebo hůř nasvítit, ale to není v principu té věci. Radši bych na konci měla „toto je pravdivá příhoda“ spíš než „true story“.

Jan Frič: Je to velká krása. Velký setkání. Nebo malý! Malý setkání. Prosvěcování pytle se zvířaty.

René Levínský: Mám jednu moudrost v divadle a to je „rychlej herec, dobrej herec“. Dalo by se přidat.

Soubor: Děkujeme! Byla to premiéra, šli jsme s tím poprvý ven, podle toho vypadaly i ty světla. Jsme docela spokojený. / True story – pedagog to tam nechá do premiéry, řekne dobrý, ale do českýho názvu se vrátíme, chtěl bych ctít Wericha.

Jedlíci čokolády

Matěj Škorpil: Já bych chtěl ocenit, že mě to představení dostalo do pozice, na kterou nejsem zvyklý. Většinou u nás vidím konflikty s generací 45+, že ta generace nedokáže vyjádřit pocity lidí, kteří jsou mladší. Najednou jsem viděl něco, čemu vůbec nerozumím, ačkoliv je to téma jen o generaci starších lidí, než jsem já.

Robert Kunesch: Mě tohle docela překvapuje. Nechci mluvit o konkrétní inscenaci, jelikož jsem v jiné asi třicetkrát hrál, ale k té hře: zarazilo mě, jak se mi teď po letech zdá aktuální, podle mě se svět posunul směrem, kterým Drábek ukázal. To mě hodně zarazilo a rozesmutnělo – a proto mě taky zarazí tahle reakce.

A taky chci poděkovat souboru, že myslí na konzervativnější diváky a má jako jediný tady program.

DHZP: My jsme s Matějem stejná generace, ale pro mě to bylo kurva silný. Uronil jsem slzu, dotýkalo se mě to. Jak se konec překlápí do vážna, funguje to na mě ještě líp.

Štěpán Truhlařík: Já jako takovému guilty pleasure hodně holduju českým komediím, kde je Polívková, Langmajer a tak, a přijde mi, že jsem to dneska viděl na divadle. Vztahová komedie od Vejdělka nebo ještě mň známých tvůrců na jevišti.

Jan Frič: Je to pro mě těžký. Jste dospělí, tak to asi můžu říkat naostro. Já jsem měl pocit, že mi mozek vytek do tašky. Dramatika Davida Drábka... Já mám vlastně jen dotaz, proč hrát takovejhle uslintanej sentimentální kýč. Žánrově bych to nazval poprcávání. Celý je to nevkusný, já si nemůžu pomoci. Míra komediální stylizace některých postav... Já se omlouvám, mně to přišlo trestuhodný. Já mám hrozně rád divadlo – a se mnou to prostě hnulo.

Štěpán Křákal: Já zkusím navázat. Viděl jsem to i v lednu na premiéře, tehdy mi třeba přišel Martin moc dobrej, dneska jsi byl úplně přepičenej.

Alena Zemančíková: Ono to možná souvisí i s otázkou, jak se vám tady hrálo. Já vás znám docela dlouho a řadu vašich inscenací si pamatuju jako dobré zážitky. Tady se mi občas zdálo, že vás nepoznávám, třeba postavit celou postavu přes křik je hrozně neproduktivní. Najednou nevím, co ta postava říká, je v tom moc křiku. Jako by celá ta inscenace překřikovala sebe sama. Říkala jsem si, že to je možná i tím, že hrajete do velkého a ne moc zaplněného sálu. Inscenace by tomu asi měla dát řád a to Drábkovu autorské haraburdí obhájit.

René Levínský: David Drábek chodil na stejný gympl jako já, vydávali jsme školní časopis a já jsem jeho psaní vůbec nerozuměl. Zůstalo mi to naprosto. Ve chvíli, kdy se dělá humor ve stylu „její g-bod byla moje kreditní karta“, já jakožto slabá lidská bytost vypínám. Zjevně to na nějaké lidi funguje, což mě těší – jsem rád, když někdo rozumí tomu, čemu já ne. Mě to ale úplně dokonale mýjí.

Alena Zemančíková: Já jsem si nakonec nějak v hlavě srovnala, o co v té hře jde.

Radek Šedivý: Můžu říct, proč jsem si hru vybral, čím mě zaujal. Líbilo se mi, že je to vlastně laskavý, nadějeplný, emocionální. Vzpomínka na rodiče, ovlivňování budoucích generací a tak, to bylo to hlavní, co jsem v tom viděl. Takže asi tak. Samozřejmě mě mrzí, jestli to dneska nešlo ven.

Štěpán Truhlařík: Můžu se zeptat, co je laskavýho na „vymítač sádla“ a „rekviem za špeky“?

Luděk Horký: To, že pochopíme, že ten, kdo takhle mluví, si s ní přeci jen může najít cestu, sdílet s ní romantický filmy a najít budoucnost.

Oskar Helcel: Nemůžou lidi sdílet filmy a nebýt na sebe hrubí?

Martin Holzknicht: Jde o překonání prvotní hrubosti.

Alena Zemančíková: Že bych tu laskavost s vámi prožila, to teda říct nemůžu.

Anna Poláková: Moc dobře se nehrálo.

Radek Šedivý: Už o přestávce jsme si řekli, že to nefunguje, že jsme vůbec necítili energii ze sálu.

Así jsme do toho tak tlačili, až jsme to přetlačili.

Jan Frič: Já si u Drábkových her vždycky říkám, že jsou postavené na tom megakýčovitém jazyku – a když se to naplňuje i na jevišti tímhle cukrem, jestli to není dvakrát to samý. Možná už je po těch letech čas podívat se, jestli by nefungovalo soustředit se jenom na ten jazyk, podobně jako jsme viděli *Plešatou zpěvačku*. V těch textech cosí je, je to vesměs vyřinutý, vlastně chorobný, ale jde o to text inscenovat, a ne ilustrovat, jako je to tady. Sestoupit do textu dovnitř.

desinterpretovali Kateřina Prášilová (18. narozeniny, Barka) a Michal Zahálka (Perníkajda, Bon Voyage, Jedlíci čokolády)

S Vaškem Zimmermannem, lektorem semináře Meisnerova technika, se setkávám na začátku pauzy na večeři a jdeme si sednout ven na trávu, protože by byl hřích nezneužít sobotního hezkého počasí.

Byl jsi někdy v minulosti na divadelní amatérské přehlídce?

Tohle je můj první amatérský divadelní festival. Hodně se mi tu líbí. Workshop, co tu vedu, mě hodně baví, jelikož se tu setkávají tvůrci podobné věkové kategorie, společně tady zkoušejí a můžou se navzájem obohacovat. Jelikož skoro každý seminarista vychází z jiného pedagogického vedení, dochází tu ke společné symbióze, což je podle mě hodně produktivní.

Jsi členem Českého národního improvizčního divadla, přemýšlel jsi nad tím, že bys měl seminář zaměřený na impro?

Já jsem Pavlovi Skálovi posílal nabídku dvou seminářů. Jeden zaměřený na improvizaci a druhý na Meisnerovu hereckou metodu. On si vybral druhou možnost, tudíž jsem přijel s Meisnerovou hereckou technikou, ale rovněž se tam objevuje pár prvků spojených s improvizací. U mě se tyto dvě disciplíny docela proplétají. Improvizace je spíš takovým odrazovým můstkem.

Momentálně vedeš dialogické jednání na KATAPu na DAMU. Jak to s ním máš?

Já jsem se poprvé s dialogickým jednáním setkal před šesti lety a hned se mi tahle aktivita zalíbila. Zamlouvá se mi na tom především autenticita v prostoru, když je jednotlivec sledovaný ostatními a sám si tam hledá témata, což je pro mě dramatický proces. Dialogickému jednání jsem se věnoval tři roky během studií a další tři roky po studiích. Neustále se to vyvíjí, i podle toho, jakým způsobem se vyvíjím já a jak se vyvíjí moje ideologické jednání. Vyjevují se mi tam různá témata. Hodně mě fascinuje práce s herectvím. Poslední dobou se během zkoušení zaměřuju na emoce, které mi normálně nejdu, tak si je skrze dialogické jednání zkouším. Když lektoruju improvizaci nebo hraju, dochází ve mně k nějakému zvědomění sebe sama.

A jakým způsobem se ti dialogické jednání propisuje do improvizace?

Hodně. Ať už je to třeba tím, že na dialogickém je to doporučené. Některé složky se musejí trochu zvětšit, ať už hlasově, výrazově nebo fyzicky. U improvizace to platí dvojnásobně, protože čím víc je to výrazné, tak je vědomější, co se tam odehrává, jaké jsou přítomné emoce a jaký tam panuje vztah.

Máš kanál na Youtube Případy Léona Cliftona. Jak ses k této detektivní postavě dostal?

Poprvé jsem slyšel tohle jméno během posledního roku studií na KATAPu. Měl jsem předmět *Přednes*, jehož tématem byly pokleslé detektivní žánry. Michal Čunderle, tehdejší vedoucí naší katedry, donesl tyhle detektivky s Léonem Cliftonem. Mně a spolužačce Báře Purmové se to tehdy hodně zalíbilo, v rámci klauzur jsme seškrtnali jeden díl a pak ho zahráli. Já hrál Leona a Bára Brighitonovou a vypravěčku. Pak jsem si říkal, že by bylo super si zkusit vytvořit autorský film. Využili jsme téma tohoto žánru a s Bárou jsme natočili pilotní díl, v němž jsme byli vypravěči oba, hráli jsme všechny postavy z toho příběhu, dívali jsme se přímo do kamery a vyplynula z toho taková pokleslá detektivní komedie. V současné době máme dva pilotní díly, které jsou dostupné ke zhlédnutí na YouTube.

Máte v plánu ještě nějaké pokračování?

Nedávno jsme na festivalu naší katedry Nablízko premiérovali s Jiřím Lábusem náš druhý díl stylem autorského čtení. My jsme si ten text ještě prověřovali, a ještě je ve fázi úprav. Teď plánujeme vystupovat v rámci různých festivalů s tímto textem opět jako autorské čtení. Pořád mám choutky se ještě podívat do filmového světa, ale zatím jsem ve fázi vnitřního vývoje. Čekám na správný impuls, který by mě dovedl ke konkrétnímu zpracování.

Jakým způsobem trávíš svoje volné chvíle?

Jezdím na výlety někam do lesa, kde můžu být sám se sebou, vyčistit si tam hlavu a třeba poskládat myšlenky z posledního období, ať už jsou tvůrčí, nebo nějaké osobní. Když se zrovna nacházím v Praze, rád si zajdu do Dejvického divadla, abych mohl těchto možností využít. Mimo jiné se rád věnuju výtvarnému umění a tvorbě vlastních maleb abstraktního rázu. Taky jezdím na Provodov, odkud pocházím a kde tam moje rodina velký pozemek. Vždycky se tam najde hodně práce na zahradě, což je pro mě taky způsob odpočinku.

Milan Hábl

Než si vrtat koleno, raději drátem do oka!

Proč jste si vybrali právě Lakomou Barku?

Členstvo: „Na začátku roku nám pan učitel nabízel různé nápady a nám se zalíbilo, že Barka žere žížaly.“ „A já jsem shodou náhod týden na to obdržela loutky od paní Vackové, takže se to přímo nabízelo.“ „Zkoušení jsem si strašně užili a z výsledku máme velkou radost!“

Kdy v životě jste si přišli nejvíce lakomí? A co jste provedli?

Členstvo: „Pokaždé, když mám jídlo. Zvláště se sourozenci.“ „Přesně s bráchou neexistuje dělení.“

„Nejvíce lakomá si přijdu, když jsem v McDonaldu a na konci objednávky se mě virtuální asistent zeptá, zda bych nepřispěla na charitu a já pokaždé zakliknu: ‚Ne.‘“

Tak to mám bohužel podobně. Na začátku představení si děláte legraci z Brna. To je takřka celorepublikový sport. Zajímalo by mě ale, zda znáte nějaké fóry na Liberec, odkud pocházíte, nebo na sousední Jablonec nad Nisou?

Členstvo: „V Liberci si děláme legraci z okolí ‚fügnerky‘, protože je to ta nejspínavější část města.“ „Lidé si spíš dělají legraci, že jsem z Liberce. Říkají mi, že jsem sudeták, ale já jsem na to pyšný.“ „Mně to taky říkájí a nevadí mi to. Já jsem na své město kvůli jeho historii a architektuře hrdý“ „Souhlasím, až na tu ‚fügnerku‘ je to fakt krásný místo pro život.“

A jak je to s tím Jabloncem?

„Já jsem z Liberce, ale chodím do Jablonce na obchodku a ta rivalita je cítit. Liberečáci Jablonec považují za takového horšího sourozence.“ „Zajímalo by mě, jak to vlastně začalo.“

To asi nikdo neví. Stejně jako s Brnem...

Členstvo: „No, pozor! Název Brno je odvozenina od jakéhosi brn, což znamenalo špína nebo kal. To se přímo nabízí, aby si z toho někdo udělal legraci.“

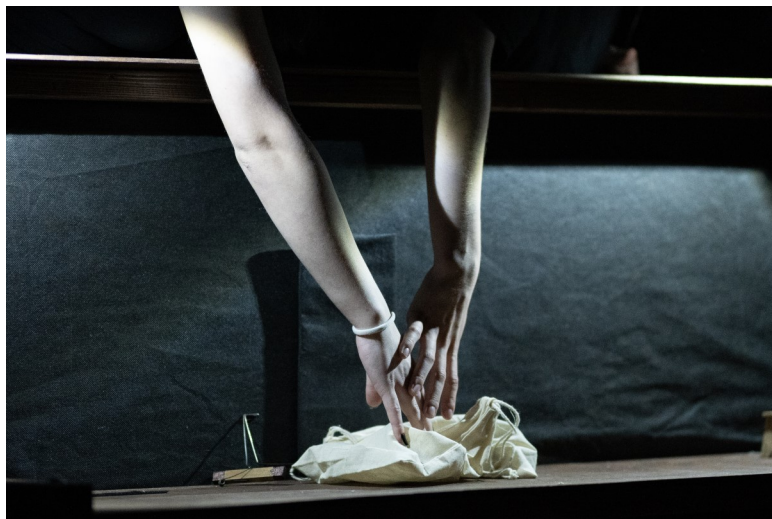
Pane jo, tak teď jste mě dovzdělali! Mám ale ještě předposlední otázku: Během představení jste použili několik opravdu zábavných „zcizováků“. Jak jste k nim došli?

Členstvo: „To všechno vzniklo při zkoušení.“ „Někdo něco řekl a ostatním to přišlo tak dobrý, že jsme se rozhodli to zařadit do inscenace.“

Nechali byste si jako Barka pro korunu raději provrtat koleno, nebo byste volili alternativu – drátem do oka – a proč?

Členstvo: „Asi drátem do oka, protože obě kolena už mám špatný. S jedním okem by se dalo žít a navíc bych měl tu frajerskou pásku.“ „Kdyby ale šlo o operaci a to koleno mi spravili, tak bych volila první možnost.“ „Já už mám tolik dioptrií, že jsem stejně napůl slepá, takže radši drát.“

Štěpán Truhlařík

Proč my to vlastně hrajeme s loutkami?

Při sledování loutkového divadla, které pracuje s tradičnějším typem loutek, si člověk často klade otázku, jaká ho třeba u předmětových loutek (které využívají v *Perníkajdě* Brambůrky) napadá postatně zřídka. Bývá to vždy otázka, zda a nakolik se inscenaci daří vyprávět loutkovými prostředky – zda loutky nefigurují jen jako talismany pro herce, kteří ve skutečnosti příběh odvyprávějí slovy.

Na *Barce* Divadla Vydýcháno je mimo jiné sympatické to, jak vtipně si vybuduje ve věci možných dílčích loutkoherceckých nedokonalostí hned v začátku alibi, když vysvětlí, jakéže to mimoumělecké, sentimentální důvody k volbě staříčkových marionet vedly.

V inscenaci se jistě najdou i scény, které toto alibi využijí, zejména zezáčátku hrají loutky de facto činoherní situace (a vtip se zcizujícím komentářem, že se marioneta může jen těžko zatvářít smutně, toto alibi dále posílí), ale naštěstí se u toho tvůrci nezastavují. Objevují se další a další nápady, roviny, prostor se proměňuje, chladné LEDkové svícení zajímavě kontrastuje s historickými loutkami, vtipů a zcizováků přibývá – a přitom se vcelku kompaktně, soustředěně vypráví nadčasový příběh.

Soubor má velice dobré dispozice individuální, ale také v kolektivní souhře, dovede se k publiku obrátit i s lehkou drzostí a hraje ve slušném tempu. Výsledek mi tou kombinací historického materiálu a lehce punkově nadrzlého přístupu trochu připomněl Buchty a loutky. Jistě: kdyby *Barku* inscenoval Marek Bečka, asi by to byla ještě o dost větší postmoderní divočina. Ale sympatické jsou mi ty přístupy oba – a liberecká inscenace mě svou energií a nápaditostí potěšila.

Michal Zahálka

Proč?

O půl druhé ráno cítím jen hlubokou únavu. Ani ne tak z tělesné vyčerpanosti, jako spíš z otupujícího nezájmu. Krátce po konci představení jsem měl v plánu zážitek ze sebe shodit tím, že soubor Hroboso potopím. Nyní si po hodině zírání na blikající kurzor jen dokola opakuji: „Proč?“ Stejná otázka směřuje k tvůrcům: „Proč se někdo rozhodne něco takového zinscenovat?“

Členstvo se na diskuzi vyjádřilo tak, že hra vypovídá o hluboké lidské laskavosti. Při tomto slově mi, přiznávám, vyletěly koutky úst směrem nahoru. Chápu, že *Jedlíci čokolády* mají být třeskutou absurdní komedií, ale já na sexismu toho nejhrubšího zrna nevidím laskavého zholu nic. Přestože všechny postavičky, tedy i ty mužské, jsou totálními lůzry, jediným smyslem ženušek je vdát se a mít děti. A to nekomentuji, jakých přirovnání se jim od nastávajících manžilků dostává.

Během Přemostění jsem měl možnost sledovat přes desítku studentských představení, která se věnovala stereotypnímu soužití muže a ženy, či se ho alespoň dotkla, ale žádné nebylo takhle urážlivé a zároveň cynické. Pokaždé, když sleduji podobný typ především filmových komedií, musím se nahlas smát, abych přehlušil úzkost ze zrudlosti, která není na povrchu, ale přímo ve středu předváděných vztahů. Strachuji se stárnout a bojím se chvíle, kdy mi srdce a mysl okorá tak, že se něčemu podobnému budu ne ironicky, ale zcela upřímně smát.

Štěpán Truhlařík

V Radaru koukáme lidem do očí

Dvě otázky pro režiséra a dramaturga Jedlíků čokolády

Nemá asi smysl moc opakovat to, co padlo v debatě – spíš se asi chci zeptat, jestli už máte nějak zreflektovaný přesun do jiného prostoru a dnešní reprízu.

Radek Šedivý: Na tom jsme teď docela pracovali. Ten přesun nás zrazuje. Evidentně se nám to podařilo prolomit na NaNečistu před měsícem. Z nějakého důvodu se nám to asi nepodařilo dneska.

Radar je malý, intimní prostor, kde jsme blíž lidem, sedíme nebo stojíme na stejné úrovni, koukáme jim do očí. Je vidět jemná mimika v obličejí, ke všemu jsou tři kroky.

Nezvažovali jste hrát s elevací na jevišti?

Radek Šedivý: On je ten domeček dost velký hovado. S diváky na jevišti mě to nenapadlo, bál jsem se, že se tam ten domeček vzadu utopí nebo že půjdeme do provaziště nebo tak něco. Luděk Horký: Já si tedy osobně myslím, že nepřijetí té inscenace s disproporcemi a ztrátami souvisejícími s přenosem do jiného, většího prostoru vlastně nesouvisely. Podle mě to souvisí se dvěma faktory. Ten první faktor je ten, že jestli má ta hra podle mého názoru v něčem hodnotu, tak je to celkem dobře odpozorovaná, osobitě stylizovaná výpověď o životních pocitech třicátníků a hlavně čtyřicátníků – a věkově do značné míry homogenní publikum

složené převážně z lidí, kterým ještě nebylo dvacet, není pro sdělování téhle výpovědi nejšťastnější odrazový můstek. Druhý faktor je ten, že si myslím, že po stránce divadelního vkusu a stylu se to třeba s Frikym a s Reném minulo tak totálním způsobem, že bylo těžké dobrat se nějaké diskuse nebo analýzy. Část věkově spřízněného odborného publika to principiálně, kategoricky nepřijala – a velká část přirozeného publika byla věkově úplně jinde, než jsou problémy, které ta hra řeší. Ano, můžeme analyzovat, že bylo strašně moc problémů v tom přesunu do prostoru. Mohly s tím souviset konkrétní detaily ve smyslu ukřičenosti některých figur a tak, to bezesporu, ale myslím, že to důležité s tím nesouviselo.

Michal Zahálka

Sobotní brzké odpoledne zpestřil účastníkům festivalu turnaj v piškvorkách, který znamenitě zorganizoval tým nejmladších festivalových pomocníků. Na snímku při rozlosování o to, kdo bude začínat, zachycen šéfredaktor Michal (vlevo) těsně předtím, než v litém boji v druhém kole hrdinně podlehl pozdějšímu vítězi šampionátu Tobiášovi.

VASILŮV RUBÁŠ

LIVE FROM VELKÝ SÁL 2024

Ze své aktuální básnické tvorby pro nás vybírá Eva Blondýna Suková.

ÚKROK STRANOU

Píšu ti

Píšu ti na okraj podtácku
půjčenou pastelkou
možná, že objevíš tenhle vzkaz
po nočním hraní
Vino je po deci za dvacku
sedí se pod telkou
protože při hluku utéct jde snáz
lidskýmu lhaní

Píšu ti v čtyřkový putyce
do lahví dopisy
Abys jak trosečník na moři
vyčet z nich cíl
jsme děti opilý ulice
ztrácíme obrysy
životu pochybní autoři
námět, co zbyl

Píšu ti v rozbitý kabince
špinavejch záchodů
Kde báseň nehraje na city
řežou ji noži
Za dveřmi lidskýho blázince
tělesnejch pochodů
kde pravdy zůstaly rozpity
jak slovo boží

NEDĚLE 7. 4.

09:00 – 11:20 / **Divadelní spolek Nové divadlo Mělník – Souboj Titánů** / Velký sál

11:20 – 12:20 / **Komentovaná procházka po Mostě**

13:15 – 13:45 / Diskuse (Divadelní spolek Nové divadlo Mělník) / Nauka

14:00 – 14:50 / **Johan & Petr Vydarený – Kytice vol. 2** / Velký sál

15:00 / **Vyhlášení a zakončení festivalu** / Zahrada

Místo představení Referát o Jankovi Divadla Naboso se od 14:00 odehraje představení *Kytice vol. 2* z produkce plzeňského Johana, v režii Petra Vydareného a v podání Petra Besty, Dana Horečného a Roberta Kroupara.

MOST

Akce probíhá pod záštitou
Statutárního města Most

ústecký kraj

Akce probíhá pod záštitou Jiřího Řeháka,
náměstka hejtmána Ústeckého kraje

ZPRAVODAJ PŘEMOSTĚNÍ 2024. Redakce: Milan Hábl, Kateřina Prášilová, Štěpán Truhlařík, Michal Zahálka (šéfredaktor). Grafika a sazba: Vojtěch Líba. Foto: Oskar Helcel. Jazykovou redakcí prošlo v rámci možností.
Kontakt na redakci: michal.zahalka@gmail.com.